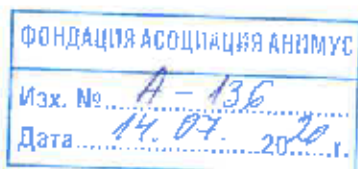

Адрес:
София 1000,
ул. „Екзарх Йосиф“ 85
тел./факс: (+3592) 983 5205
983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www. animusassociation.org

Address:
85, Ekzarh Yossif St.
1000 Sofia, Bulgaria
Tel./Fax: (+3592) 983 5205
983 5305, 983 5405
e-mail: animus@animusassociation.org
www. animusassociation.org

ДО

Г-жа Цвета Караянчева,
Председател на 44 Народно събрание

ДО

Г-жа Анна Александрова
Председател на Комисия по правни въпроси
в 44 Народно събрание

ДО

Г-жа Менда Стоянова,
Председател на Комисията по бюджет и финанси
в 44 Народно събрание

ДО

Г-н Георги Гъоков,
Председател на Комисията за взаимодействие с
неправителствените организации и жалбите на
гражданите в 44 Народно събрание

ДО

Г-н Борис Ячев,
Председател на Комисията за борба с корупцията,
конфликт на интереси и парламентарна етика в
44 Народно събрание

КОПИЕ ДО:

Г-н Бойко Борисов,
министър-председател на Република България

Г-н Томислав Дончев
заместник министър-председател

Г-жа Екатерина Захариева
заместник министър-председател по правосъдна
реформа и министър на външните работи

Г-н Данаил Кирилов
Министър на правосъдието

Г-жа Диана Ковачева
Омбудсман на Република България

ОТНОСНО: *Законопроект за изменение и допълнение на Закона юридическите лица с нестопанска цел, вх. № 054-01-60 от 1 юли 2020 г. от ПГ Обединени патриоти*

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Фондация „Асоциация Анимус“ е неправителствена организация, която работи в подкрепа на жертви на насилие от 25 години. Организацията притежава статут с обществено полезна цел, чиято мисия е здравословно общуване между хората и равнопоставеност на половете в българското общество.

Внесеният от ПГ „Обединени патриоти“ Законопроект за изменение и допълнение на Закона юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), вх. № 054-01-60 от 1 юли 2020 г. поражда особена тревога у нас като гражданска организация. В контекста на основното право на гражданите да се сдружават свободно, залегнало и в Конституцията на Република България, изпращаме настоящото становище по предложените със законопроекта изменения.

Относно предложените изменения, свързани със Съвета за развитие на гражданското общество, смятаме, че чрез внесения законопроект държавата абдикира от поетите чрез създаването на Съвета за развитие на гражданското общество ангажименти към гражданския сектор. Чрез предложените изменения ще се отмени възможността Съветът да събира и анализира данни за това как са разходвани държавните средства за подпомагане на дейността на различни неправителствени организации и какъв е общественият ефект от това. Освен това ще се премахне и определянето на финансов ресурс по бюджета на МС, който да се разпределя ежегодно на конкурсен принцип, по прозрачен и достъпен за всички граждански организации в обществена полза начин. В този смисъл ние виждаме тези действия на вносителите на законопроекта като израз на тяхното нежелание да се развива диалог и цялостна политика, насочена към гражданския сектор - да се анализира как се разходват публичните средства, да се насърчават гражданските инициативи от организациите в обществена полза, като им се даде достъп до национално финансиране, което няма сложните и тромави процедури на финансирането по европейските програми. Според нас насърчаването на гражданския сектор да работят в полза на обществото е положителен пример от редица европейски държави, които трябва да следва и България.

Относно декларирането на финансиране от чужбина, с предложения законопроект се иска създаване на чл. 40а и чл. 40б в ЗЮЛНЦ, според които гражданските организации в обществена полза да декларират пред Министерството на финансите чрез декларация и писмени доказателства в 7-дневен срок всяко получено финансиране над 1000 лв. от чужда държава, чуждестранно физическо или юридическо лице, с изключение на финансиране от Европейски съюз. Подалите такава декларация ще се вписват в Регистър на финансираните от чужбина юридически лица с нестопанска цел, а спрямо тях министърът на финансите да има правомощие за инициране на финансова инспекция по реда за Закона за държавната финансова инспекция. Предвидено е при неизпълнение на ЮЛНЦ да се налага имуществена санкция в размер между 500 и 2000 лв. по реда на Закона за държавната финансова инспекция. Освен това е заложено да се даде правомощие на министъра на финансите да поиска спиране

на статута „в обществена полза“ служебно от Агенция по вписванията, а при повторно нарушение (неподаване на декларация) да се поиска прекратяване на организацията.

Тези конкретни изменения, предложени в законопроекта, по наше мнение са в явно противоречие с разпоредбите на чл. 44 от Конституцията на Република България, чл. 11 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), чл. 22 и чл. 25 от Международния пакт за политически и граждански права, чл. 29 от Конвенцията за правата на хората с увреждания, Всеобщата декларация за правата на човека – изрично регламентиращи свободното право на сдружаване, както и с Препоръката на Съвета на Европа за правния статут на неправителствените организации в Европа, Общите насоки за свободата на сдружаване на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и Венецианската комисия.

Смятаме за важно да отбележим, че въпросните изменения, свързани с декларирането на финансиране от чужбина, са дискриминативни, стигматизиращи, необосновани и несъразмерни и са в пряко противоречие с принципите на правото на Европейски съюз за равнопоставеност, еквивалентност и съразмерност. Според нас липсват аргументи, които да обосноват създаването на предложения регистър. Твърдението на вносителите, че „в условията на глобализация и поемането функциите на държавно управление от организациите от неправителствения сектор, осветляването на финансирането им е въпрос и на национална сигурност“ е абсолютно необосновано – гражданските организации не могат да поемат функциите на държавно управление, защото това противоречи на самата същност на неправителствения сектор, а техните функции са единствено подпомагачи, консултативни и експертни.

Подобни законодателни предложения са остро критикувани от международни организации, както и ясно определени като нарушаващи правото на Европейския съюз, защото:

- се ограничава правото на сдружаване – неоправданата административна тежест и санкции, които застрашават упражняването на правото на сдружаване, вместо да го насърчават ще имат смразяващ ефект върху всеки гражданин или общност, които поискат да създадат организация и да бъдат активни;
- се нарушава концепцията за свободно движение на капитали – не само в рамките на ЕС, но и трансграничното движение, като се внушава дискриминативното и стигматизиращо мнение, че всяка поддрепа, получена от чужбина, е подозрителна, а от там и организациите, получаващи финансиране от чужбина.

Преди по-малко от месец Европейската комисия спечели дело срещу Унгария в Съда на Европейския съюз в Люксембург по повод закона за прозрачността, който въвежда подобни ограничения за чуждестранното финансиране на гражданските организации. С осъдително решение по дело C-78/18 от 18.06.2020 г. Съдът ясно заяви, че законът в Унгария нарушава правото на ЕС.

С направеното предложение за ежегодното деклариране на имуществото от страна на председателите и на членовете на органите за управление на гражданските организации пред Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество (КПКОНПИ), когато юридическите лица са получили финансиране от чужда държава или чуждестранни физически или юридически лица, с изключение на финансиране със средства от Европейския съюз през предходната календарна година вносителите приравняват посочените лица на лица, изпълняващи публични функции, което явно противоречи на целта на ЗПКОНПИ - „лицата, заемащи висши публични длъжности, изпълняват правомощията или задълженията си честно и почтено при спазване на Конституцията и законите“.

Няма как да се съгласим, че горепосочените лица следва да бъдат третирани като лица, заемащи публични длъжности, само поради фактът, че гражданската организация, в която членуват, получава или е получила чуждестранно финансиране. Смятаме, че приемането на това предложение ще доведе както до абсолютно неоправдана административна тежест за организациите, така и до неоправдана намеса в личния живот на лицата от страна на държавни органи. За нас е неуместно да се поставя знак за равенство между отговорността, поета от висши публични служители, и отговорността на лице, участващо в управлението на гражданска организация, чиято цел е да работи в общественополезна насока. Законът за юридическите лица с нестопанска цел поставя достатъчно и конкретни изисквания за публичност (чл. 18), прозрачност на процеса на вземане на решения (чл. 26-27, 31-32, 35, 40), отчетност на дейността и източниците на финансиране (годишния доклад по чл. 43) и ограничения при конфликт на интереси (чл. 28, 41), които да осигуряват прозрачност за дейността на гражданските организации и на лицата, участващи в тях.

Предвид гореизложеното, Ви призоваваме да отхвърлите предложението Законопроект за изменение и допълнение на Закона юридическите лица с нестопанска цел, вх. № 054-01-60 от 1 юли 2020 г. Това ще даде ясен знак, че демократичността в България не е застрашена, Конституцията не е погазена и върховният законодателен орган на държавата не се използва като инструмент за ограничаване активността на гражданското ни общество.

С уважение

Надежда Стойчева

Директор

Фондация „Асоциация Анимус“